

**МОДЕЛЬНА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
ДЛЯ 1-ГО КЛАСУ
ТА
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ**

**ТИЖДЕНЬ 22
ТЕМА ТИЖНЯ:
«ТРАНСПОРТ»**

2018

Навчально-методичні матеріали до Модельної навчальної програми для першого класу / За ред. Л. Гуменюк, Н. Франчука. – Львів: Центр освітньої політики, 2018 р.

Рецензенти:

Назаренко Г. А., доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник проректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради»,

Чепурна Н. М., кандидат педагогічних наук, доцент, ректор КНЗ «Черкаський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти педагогічних працівників Черкаської обласної ради».

Іванова О. С., учитель початкових класів середньої загальноосвітньої школи № 91 м. Львова, голова методичного об'єднання вчителів початкових класів.

В основу цих «Навчально-методичних матеріалів» покладено Модельну навчальну програму для першого класу, розроблену учасниками проекту «Нова українська школа» під керівництвом Р. Шияна та схвалену ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» для використання в загальноосвітніх навчальних закладах, які працюють у межах дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення початкової освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту початкової загальної середньої освіти».

У «Навчально-методичних матеріалах» використано ідеї регіональних тренерських груп і вчительських спільнот, що здійснюють пілотування Модельної навчальної програми для 1-го класу.

Ці матеріали створено за участі відділу зв'язків із громадськістю Управління патрульної поліції у Львівській області.

Видання здійснено у межах реалізації проекту «*Нова українська школа – точки зростання*».

Просимо надсилати Ваші коментарі та пропозиції до цих матеріалів на електронну адресу new.ukr.school@gmail.com.

ЗМІСТ

Орієнтовні дослідницькі / проблемні запитання:	4
Завдання двадцять другого тижня:	4
Очікувані результати двадцять другого тижня:.....	4
Які є види транспорту?	8
Узагальнена таблиця	8
Ранкова зустріч	11
Інтерактивна вправа «Групування»	13
Дидактична гра «Визнач невідкладну службу допомоги»	14
Бесіда за малюнком «Транспорт»	15
Читання /слухання й обговорення тексту «Музей транспорту»	16
Дидактична гра «Запаркуй автомобіль»	17
Бесіда «Природа і транспорт»	18
Виготовлення макету автомобіля, який не забруднює природи	18
Рефлексія. Підведення підсумків	19
Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?	20
Узагальнена таблиця	20
Ранкова зустріч	23
Робота в малих групах. Колаж «Транспорт моєї місцевості». Обговорення	23
Створення правил гарного пасажирів. Пам'ятка пасажирів	24
Доповнення Правил гарного пасажирів. Безпека пасажирів	26
Гра «Заборонено – дозволено»	28
Мовна гра «Використай слова»	28
Розв'язування завдань та конкретних життєвих проблем, описаних у математичних задачах	28
Гра «В автобусі»	30
Робота з текстом/ медіатекстом. Читання/ слухання уривку оповідання Ніни Найдич «Василь Тимофійович мандрує»	31
Підведення підсумків. Закінчення колажу «Транспорт моєї місцевості»	31
Для чого потрібні правила дорожнього руху?.....	32
Узагальнена таблиця	32
Ранкова зустріч	34
Робота в групах із великим обсягом інформації. Нотування за допомогою позначок, пиктограм найважливіших ідей про правила дорожнього руху для «водіїв» і пішоходів	35
Дослідження транспорту рідної місцевості. Екскурсія	38
Щоденник вражень про дослідження	38
Гра-лабіринт «Світлофор»	38
Танграм «Пішохід»	39
Рефлексія	40
Додатки. МАТЕРІАЛИ ДЛЯ ДІТЕЙ.....	41

Тиждень 22

ТЕМА ТИЖНЯ «ТРАНСПОРТ»

4

Орієнтовні дослідницькі / проблемні запитання:

- Які є види транспорту?
- Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?
- Для чого потрібні правила дорожнього руху?

Завдання двадцять другого тижня:

1. Допомогти дослідити різні види транспорту, зокрема й ті, що функціонують у рідній місцевості.
2. Поглибити знання про правила дорожнього руху і їх застосування в конкретних життєвих ситуаціях.
3. Спільно з'ясувати важливість правил користування транспортом.
4. Формувати екологічну свідомість учнів.
5. Навчати висловлювати свою думку, активно слухати в умовах усного спілкування, взаємодіяти з однокласниками.
6. Спонукати до висловлення власних вражень у письмовому вигляді через «Щоденник вражень».

Очікувані результати двадцять другого тижня:

На кінець тижня учні *знатимуть*:

- назви і види транспорту своєї місцевості;
- правила поведінки на дорозі й у транспорті;
- екологічні види транспорту

та вмітимуть:

- пояснити, чому від виконання правил дорожнього руху залежить власне життя і здоров'я;
- спостерігати за транспортом рідної місцевості;
- пояснювати вплив автотранспорту на довкілля;
- пояснювати свою роль як «водія» (велосипедиста), пасажир, пішохода та правила поведінки відповідно до цієї ролі;
- користуватися найпопулярнішими видами транспорту рідної місцевості;
- застосовувати правила дорожнього руху та правила користування транспортом;
- уважно слухати один одного в умовах безпосереднього спілкування;
- висловлювати власну думку щодо переваг і недоліків конкретних видів транспорту;
- використовувати математичне мислення у розв'язанні проблемних ситуацій.

№ з/п	Назва освітньої галузі	Очікувані результати учіння
1.	Мовно - літературна	<p>ВЗАЄМОДІЄМО УСНО</p> <p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників (вітання, знайомство, запитання, прохання, прощання) й доречно реагує на усну інформацію в діалозі</p> <p>Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)</p> <p>Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання</p> <p>Розповідає про власні почуття та емоції від прослуханого висловлення (казка, вірш, розповідь про події з життя або) або побаченого (про спостереження за чимось /кимось)</p> <p>Уживає форму кличного відмінка іменника для звертання по імені до іншої особи, уживає ввічливі слова</p> <p>Обговорює сюжетно-рольову гру, у якій брав участь (як відбувалася гра?, чи отримали задоволення від гри? якщо ні, то що цьому перешкодило)</p> <p>Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)</p> <p>Розповідає, що має бути зображено на ілюстраціях до прослуханого оповідання, казки, вірша (хто?, що?, де?, коли?)</p> <p>ЧИТАЄМО</p> <p>Малює або добирає ілюстрації до художнього тексту (казка, вірш), створює аплікації, ліпить (напр., персонажів казок тощо)</p> <p>Читає слова із вивченими буквами</p> <p>Читає вголос короткі тексти. Під час читання робить логічний наголос</p> <p>ВЗАЄМОДІЄМО ПИСЬМОВО</p> <p>Відтворює графічні знаки за зразком</p> <p>Розпізнає, називає і записує відому малу і велику букву «Й»</p> <p>Записує короткі речення (3 – 4 слова з вивченими буквами), пишучи перше слово з великої букви і використовуючи в кінці речення відповідний розділовий знак</p> <p>Відтворює піктограми за зразком</p> <p>Правильно записує слова, вимова і написання яких збігається</p> <p>ДОСЛІДЖУЄМО МЕДІА</p> <p>Висловлює свої думки і почуття з приводу простих медіатекстів (мультфільм, світлина)</p> <p>ДОСЛІДЖУЄМО МОВЛЕННЯ</p> <p>Пояснює вибір букв на позначення голосних та приголосних звуків (позиція голосного звука після твердого приголосного; позиція голосного звука після м'якого приголосного; позиція приголосного перед голосним; позиція звука [й])</p> <p>Знаходить у мовленні персонажа слова, які його виділяють серед інших персонажів (звуконаслідування для тварин; увічливі слова; слова зі зменшувально-пестливим значенням суфіксу тощо)</p> <p>ТЕАТРАЛІЗУЄМО</p> <p>Бере на себе роль у рухливих іграх або сюжетно-рольових іграх; використовує специфічні для ролі жести, рухи</p> <p>Відтворює репліки персонажів з казок</p>

2.	Математична	<p>ЛІЧБА Лічить за правилами лічби об'єкти навколишнього світу (розташовані хаотично) Лічить до 20 у прямому і зворотному порядку</p> <p>ЧИСЛА, ДІЇ З ЧИСЛАМИ Оперує числами в межах 20, розв'язуючи різні життєві проблеми Знаходить значення математичних виразів на одну дію Передбачає результат обчислень Переконається в достовірності обчислення, здійснивши перевірку зручним для себе способом, робить відповідний висновок Знаходить необхідні (суттєві) дані для виконання завдання Ілюструє додавання та віднімання за допомогою малюнків /схем Розв'язує проблемні завдання з опорою на прості математичні моделі Оцінює правильність розв'язання математичних задач із допомогою дорослого, робить відповідний</p> <p>ВИМІРЮВАННЯ ВЕЛИЧИН Позначає час на зображенні/ макеті циферблату годинника зі стрілками Оперує грошима, здійснюючи покупку квитків у транспорті Виконує дії додавання і віднімання з іменованими числами, поданими в однакових одиницях вимірювання</p> <p>ПРОСТОРОВІ ВІДНОШЕННЯ, ГЕОМЕТРИЧНІ ФІГУРИ Демонструє вміння переміщувати об'єкти в заданих напрямках: справа наліво, зліва направо, згори вниз, знизу вгору Створює макети реальних та уявних об'єктів</p> <p>РОБОТА З ДАНИМИ Зчитує і порівнює дані з таблиць, піктограм, схем</p>
3.	Природнича	<p>Я ПІЗНАЮ ПРИРОДУ Проводить (самостійно або в групі) прості спостереження / досліді Розповідає про власні емоції, які виникають під час спостереження Використовує інформацію, отриману з відомих та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)</p> <p>Я У ПРИРОДІ Описує найближче довкілля під час екскурсії</p> <p>Я У РУКОТВОРНОМУ СВІТІ Пояснює переваги і недоліки від використання автотранспорту, його вплив на довкілля Пояснює переваги екологічного транспорту Пояснює, що не всі матеріали, створені людиною, корисні для довкілля</p>
4.	Технологічна	<p>МОЯ ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ І ТЕХНІКА</p> <p>Я У СВІТІ ТЕХНОЛОГІЙ Демонструє іншим результати власної діяльності Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань Планує виготовлення виробу З допомогою дорослих або самостійно виготовляє виріб із застосуванням знайомих технологічних операцій з конструкцій-</p>

		ними матеріалами (використання паперу, ниток, тканини, природного матеріалу, пластиліну, плоских матеріалів та інше) Презентує свій виріб Я У СВІТІ РЕМЕСЕЛ
5.	Соціальна і здоров'язбережна	БЕЗПЕКА Розрізняє основні знаки та символи дорожнього руху Обирає свої дії як учасник дорожнього руху з найменшим ризиком Описує приклади діяльності служб допомоги в небезпечних ситуаціях та ідентифікує їх телефони ЗДОРОВ'Я ДОБРОБУТ Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри Встановлює дружні стосунки з дітьми своєї та іншої статі Порівнює свої почуття та почуття людей в одній і тій самій ситуації Організовує робоче місце для навчання з урахуванням умов у школі
6.	Громадянська та історична	Я – ЛЮДИНА Ідентифікує себе в ролі пішохода, пасажира, «водія» Я – СЕРЕД ЛЮДЕЙ Уважно вислуховую думку співрозмовника, висловлюю свій погляд, шануючи гідність інших Надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку МОЯ КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА МОЯ ШКІЛЬНА ТА МІСЦЕВА ГРОМАДИ Розрізняє громадський транспорт і пояснює його особливості Створює правила гарного пасажира на основі аналізу текстів, малюнків та актуалізації власного досвіду Пояснює важливість застосування правил користування транспортом
7.	Мистецька	ПІЗНАННЯ, ІНТЕРПРЕТАЦІЯ МИСТЕЦТВА ПРАКТИЧНА ХУДОЖНЬО-ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ Не боїться представляти результати діяльності
8.	Інформатична	Користується готовими моделями для пояснення і розв'язання проблем Перетворює велику за обсягом інформацію в піктограми, позначки, малюнки
9.	Фізкультурна	СПЕЦИФІЧНА РУХОВА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ПОВ'ЯЗАНА З ВИДАМИ СПОРТУ ІГРОВА ТА ЗМАГАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ (РУХЛИВІ ІГРИ ТА ЕСТАФЕТИ) Виконує різні ролі в ігрових ситуаціях ТУРБОТА ПРО СТАН ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕКУ

Які є види транспорту?

Узагальнена таблиця

8

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч. Привітання. Новини дня. Обмін інформацією	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 7.2-3
		Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1.7-1
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 4.4-6
		Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)	2 МОВ 1.1-2
		Виконує різні ролі в ігрових ситуаціях	2 ФІО 3.1-3
II.	Інтерактивна вправа «Групування»	Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику	2 МОВ 1.7-1
		Пояснює вибір букв на позначення голосних та приголосних звуків (позиція голосного звука після твердого приголосного; позиція голосного звука після м'якого приголосного; позиція приголосного перед голосним або позиція приголосного в кінці слова)	2 МОВ 4.1-1
		Розпізнає, називає і записує відому малу і велику букву «Й»	2 МОВ 3.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 7.2
		Лічить за правилами лічби об'єкти навколишнього світу (розташовані хаотично)	2 МАО 3.1-1
III.	Дидактична гра «Визнач невідкладну службу допомоги»	Описує приклади діяльності служб допомоги в небезпечних ситуаціях та ідентифікує їх телефони	2 СЗО 1.3-2
		Користується готовими моделями для пояснення і розв'язання проблем	2 ІФО 1.3-1

<p>IV. Бесіда за малюнком «Транспорт»</p>	<p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо) Розрізняє основні знаки та символи дорожнього руху</p>	<p>2 МОВ 1.1-1 2 МОВ 1.2-1 2 ГІО 7.2-3 2 ПРО 2.1-1 2СЗО 2.4-3</p>
<p>V. Читання /слухання й обговорення тексту «Музей транспорту»</p>	<p>Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо) Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось) Читає вголос короткі тексти, складені з 3 - 4 речень. Інтонує кінець речення, враховуючи наявний розділовий знак (крапка, знак питання, знак оклику) Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання</p>	<p>2 МОВ 1.7-1 2 МОВ 1.1-2 2 МОВ 2.2-2 2 МОВ 1.3-2</p>
<p>VI. Дидактична гра «Запаркуй автомобіль»</p>	<p>Демонструє вміння переміщувати об'єкти в заданих напрямках: справа наліво, зліва направо, згори вниз, знизу вгору Оцінює правильність розв'язання математичних задач із допомогою дорослих Передбачає результат обчислень</p>	<p>2 МАО 4.1-2 2 МАО 1.4-6 2 МАО 1.4-5</p>
<p>VII. Бесіда «Природа і транспорт»</p>	<p>З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо) Пояснює, що не всі матеріали, створені людиною, корисні для довкілля</p>	<p>2 МОВ 1.1-1 2 МОВ 1.2-1 2 ГІО 7.2-3 2 ПРО 2.1-1 2 ПРО 3.3-7</p>
<p>VIII. Виготовлення макету автомобіля, який не забруднює природи</p>	<p>З допомогою дорослих або самостійно виготовляє виріб із застосуванням знайомих технологічних операцій з конструкційними матеріалами (використання паперу) Демонструє іншим результати власної діяльності Надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку</p>	<p>2 ТЕО 4.1-2 2 ТЕО 1.5-1 2 ГІО 7.2-2</p>

	Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань	2 ТЕО 2.1-1
	Організовує робоче місце для навчання з урахуванням умов в школі та вдома	2 СЗО 4.1-4
	Не боїться представляти результати діяльності	2 МИО 3.1-2
	Створює макети реальних об'єктів	2 МАО 4.3-1
ІХ. Рефлексія. Підведення підсумків	З увагою сприймає усні репліки й доречно реагує на усну інформацію в діалозі Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 МОВ 1.1-1 2 ГЮ 7.2-3

Які є види транспорту?

I. Ранкова зустріч

1. Привітання

- Привітайтеся в колі з учнями, поцікавтеся, як минула неділя і як діти добралися до школи.
- Запропонуйте побавитися в таку гру – піднімати догори дві руки й широко усміхатися тим дітям, які сьогодні бачили якийсь вид транспорту, описаний у серії віршів, і присідати тим, які ніколи в житті цього виду транспорту не бачили:

11

Автобус – справжній трудівник.
За розкладом трудиться звик.
Весь день він не спиняє біг.
Везе людей і в дощ, і в сніг.

Під великими містами
Є тунелі з поїздами.
На зупинку вашу вмить.
Вас **метро** швидко домчить.

Знає в місті цім **таксі**
Вулиці й будинки всі
І доправить миттю вас
Будь-коли і повсякчас.

Помічниця людям гарна
На колесах ця лікарня.
І відкриті всі дороги.
Для «**швидкої допомоги**».

Червона із білим **пожежна машина**
Поставила бак із водою на спину.
Залізна драбину взяла із собою
І мчить загасити пожежу водою.

Вантажівка кількатонна
Возить вантажні невтомно.
Величезний кузов має,
В нього вантажі складає.

Човен підводний в морській глибині
Ліг, наче диво-рибина, на дні.
Потім свої двигуни увімкнув,

Риб налякав тай удалеч майнув.

Пливе поважно **пароплав**
Туди, де він ще не бував.
Морські долає милі,
Перемагає хвилі.

Мчить **літак** у день погожий,
Він на птаха дуже схожий,
Бо і хвіст, і крила має,
Тільки зерна не дзьобає.

Наче, бабка, **вертоліт**
Не лишає в небі слід,
Легко у горі кружляє,
Все гуде і не змовкає.

Колеса, руль, педалі й шини –
Нема простішої машини.
Сідай і рухайся вперед.
Не підведе **велосипед**.

Джерело: Носики.cv.ua <https://goo.gl/7y6dtQ>.

Дзінь-дзелень! – біжить **трамвайчик**,
У вагоні лис і зайчик,
Бегемотик, слоник, котик,
Песик, вовчик, коник, кротик.
– Не дивуйтесь! – каже зайчик.
– В зоопарк іде трамвайчик!
(А. Камінчук)

2. Новини дня

Помічник вчителя (учень) подає інформацію за допомогою піктограми або шаблону про дату дня, назву тижня, погоду, кількість присутніх.

3. Обмін інформацією

- Принесіть до класу конверт та повідомте дітям, що поштою надійшов лист для учнів 1-го класу Вашої школи. Попросіть дітей висловити припущення, хто міг би надіслати їм такий конверт.
- Розгляньте зміст конверта й запропонуйте дітям скласти розрізані картинки у групах (на картинках зображений різний вид транспорту).
- Запитайте в учнів, яке слово об'єднує усі ці картинки? *Оголошіть тему тижня.*

II. Інтерактивна вправа «Грунування»

- Запитайте учнів, що спадає їм на думку, коли вони чують слово «транспорт».
- Запропонуйте назвати транспорт / обрати з малюнків, який вони знають (можна записати словами).
- Спробуйте разом із дітьми об'єднати асоціативні слова у групи-груна за різними ознаками, напр., види транспорту за способом руху (наземний, водний, повітряний, підземний, рейсовий); за призначенням (пасажирський, вантажний, спеціальний, сільськогосподарський).
- Попросіть дітей розпізнати відомі букви у деяких словах, визначити голосні та приголосні звуки, наголошений склад тощо.
- Після утворення грун запропонуйте учням відшукати у словах літеру «Й» і виділити її.

Наприклад:

За способом руху:	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Наземний</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Водний</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Повітряний</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Рейсовий</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Підземний</div> </div>
За призначенням:	<div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Пасажирський</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Вантажний</div> </div> <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start; margin-top: 10px;"> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Спеціальний</div> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin: 5px;">Сільськогосподарський</div> </div>
.....	

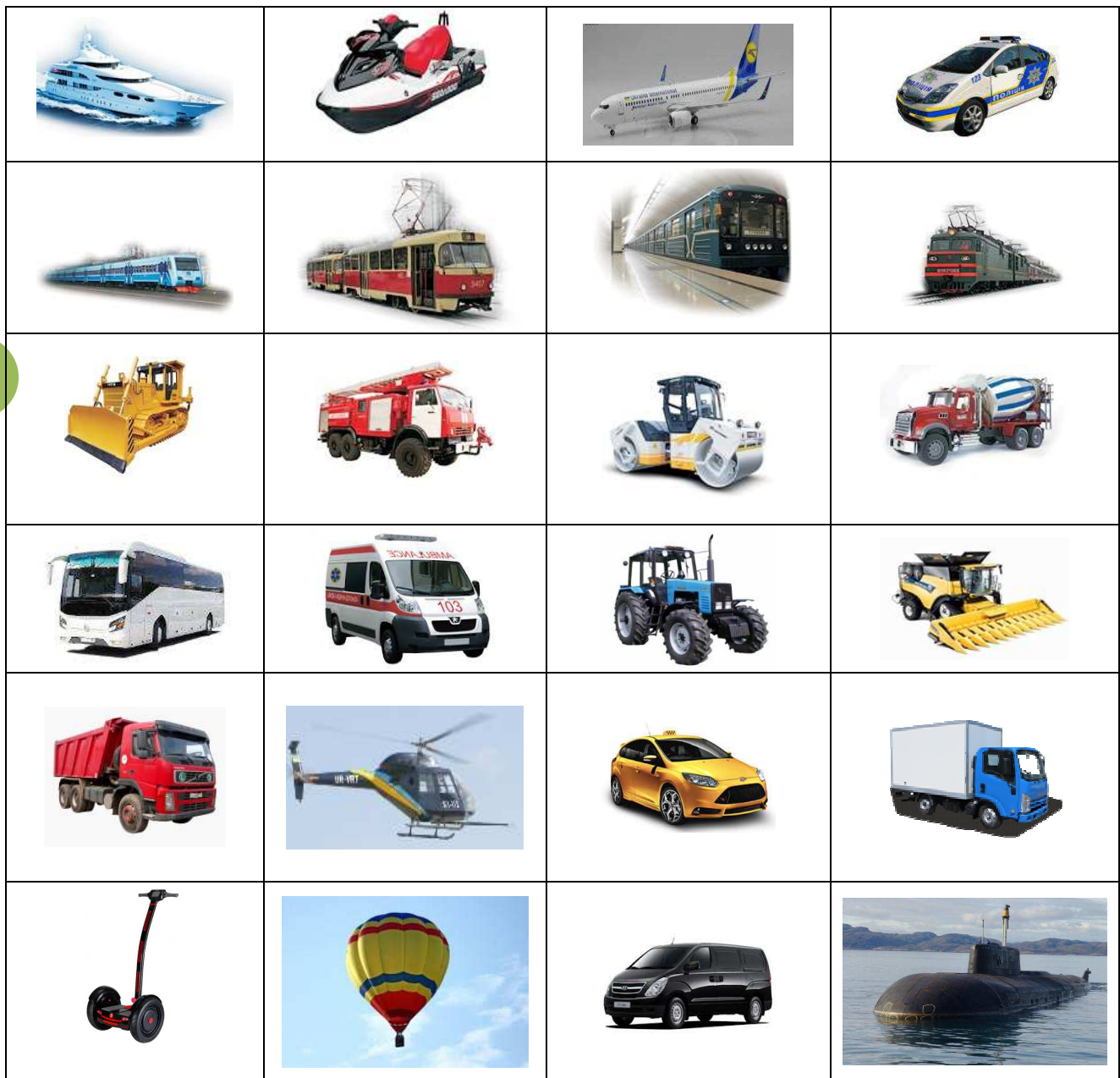
Орієнтовні запитання для обговорення:

- Порахуйте, скільки якого транспорту за способом руху?
- Скільки якого транспорту за призначенням?
- На скільки більше наземного транспорту, ніж повітряного? та ін.

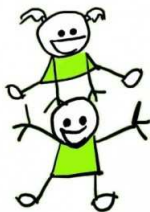
Матеріали для дітей. Додаток 1.

III. Дидактична гра «Визнач невідкладну службу допомоги»

- Учитель демонструє малюнок машини. Учні визначають її призначення. Учитель знайомить із номерами телефонів екстрених служб. Цю табличку варто повісити у класі так, щоб діти могли бачити телефони й запам'ятовувати їх.

Матеріали для дітей. Додаток 2.

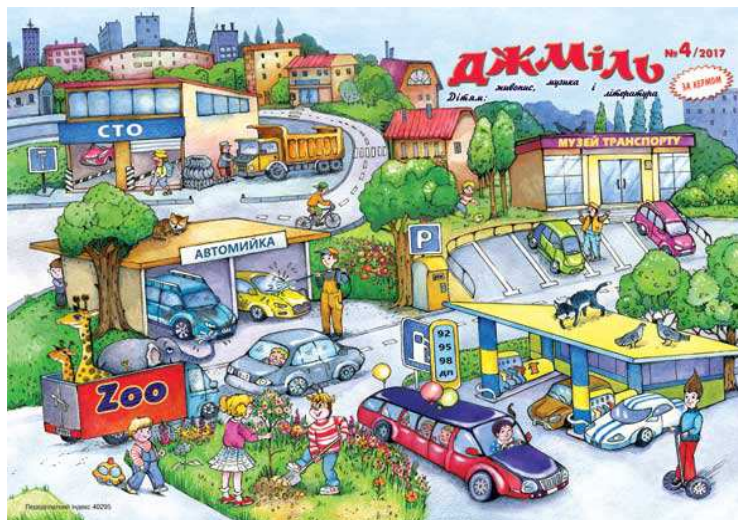
	102
	103

IV. Бесіда за малюнком «Транспорт»

- Запропонуйте дітям розглянути малюнок (режим доступу: <https://jmil.com.ua/2017-4/coverpic>).

Матеріали для дітей. Додаток 3.

- Проведіть бесіду за малюнком.

Орієнтовні запитання для бесіди:

- Скільки на малюнку транспортних засобів, людей, тварин? Кого чи чого більше?
 - Чи добре для людей і тварин, коли в місті багато автотранспорту? Обґрунтуйте свою позицію.
 - Чи знайшли ви новий вид транспорту на малюнку (сигвей)? Як він називається? У чому його переваги, а в чому недоліки?
 - Скільки водіїв керують автомобілями? Скільки пасажирів вам вдалося розгледіти?
- Запропонуйте дітям помандрувати за допомогою цього малюнка:
 - Які дорожні знаки ви помітили?

- Знайдіть на малюнку СТО – станцію технічного обслуговування, де можна перевірити технічний стан авто, відремонтувати або замінити якусь деталь. Чому це місце називають СТО?
- Знайдіть на малюнку місце, де допоможуть зробити машину чистою. Як воно називається?
- Чи доводилося вам допомагати дорослим мити машину?
- Де можна заправити машину паливом? Що для цього слід зробити?
- Які види пального продаються на заправці?
- Чим корисний і чим небезпечний бензин, інші види палива?
- Які правила безпечної поведінки на заправці ви знаєте?
- Знайдіть музей транспорту на малюнку.
- Як гадаєте, де Нотка залишила лімузин під час відвідування музею?
- Чому не можна залишити авто на проїжджій частині чи на тротуарі? Що може трапитися, якщо так вчинити?

V. Читання /слухання й обговорення тексту «Музей транспорту»

Матеріали для дітей. Додаток 4.

Перший велосипед, 1817 р.

Перший двоколісний транспортний засіб створив Карл Драйз. Він мав лише кермо і сидіння. Вмошуючись на ньому, людина торкалася ногами землі.

Перший поїзд (паротяг), 1804 р.

Перший у світі паровоз на рейках створив англієць Річард Тревітік. Цей паровоз використовували як локомотив для вагонеток.

Перший автомобіль, 1885 р.

У першого автомобіля Карла Бенца було три металевих колеса. Його приводив в рух бензиновий двигун, розміщений між двома задніми колесами. Автомобіль назвали [«Мотоваген»](#)

Перший трамвай (конка), 1807 р.

Вагони першого трамваю приводили в рух коні. Для обслуговування одного трамвайного вагона було потрібно до 10 коней. В Україні перший кінний трамвай з'явився у Львові.

Перший літак, 1903 р.

Першим літаком, що зміг самостійно відірватися від землі та зробити горизонтальний політ, став «Флаєр». Його побудували брати Райт. «Флаєр» протримався у повітрі 1 хвилину.

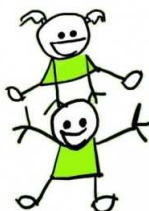

Перший батискаф, 1948 р.

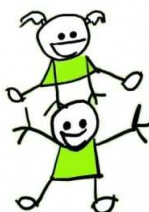
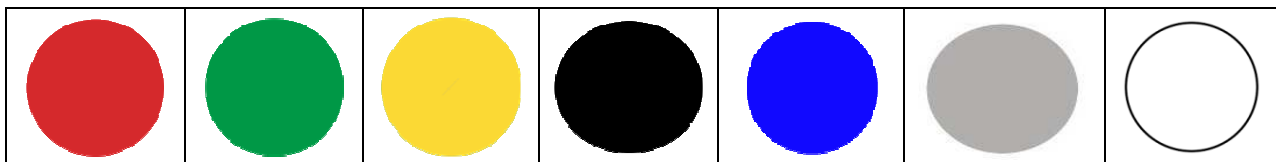
Перший у світі батискаф сконструював швейцарський вчений Огюст Пікар. Батискаф із двома людьми занурювався на глибину 25 м.

VI. Дидактична гра «Запаркуй автомобіль»

- Запропонуйте учням запаркувати автомобілі так, щоб зелена машина стояла скраю, але не поряд із червоною; біла – посередині парківки; сіра – між зеленою та чорною; синя – зліва від червоної, а жовта – справа.

Матеріали для дітей. Додаток 5.

Матеріали для дітей. Додаток 6.

- Розв'яжіть з дітьми життєві проблеми математичного змісту:

На скільки більше?

VII. Бесіда «Природа і транспорт»

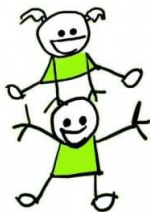
Орієнтовні запитання:

- Чи завжди автомобілі приносять користь?
 - Як автомобілі впливають на природу? (Відповіді дітей: сигналом своїм відлякує тварин, бензин із автомобілів потрапляє в річку і забруднює її, вихлопні гази забруднюють повітря.)
 - Що ж потрібно зробити, щоб вирішити проблему із забрудненням транспортом навколишнього середовища?
 - Які види транспорту не забруднюють навколишнє середовище?
 - Чому корисно користуватися велосипедом, самокатом? Чи вмієте їздити велосипедом?
- Повідомте, що конструктори вже створюють транспортні засоби, які не забруднюють навколишнє середовище. Це електромобілі.

18

VIII. Виготовлення макету автомобіля, який не забруднює природи

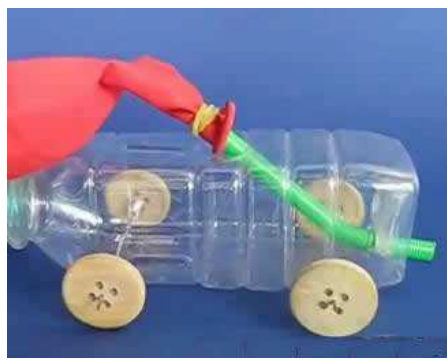
- Довідайтеся в учнів, чи хотіли б вони стати винахідниками безпечних автомобілів, які не забруднюють природи?
- Запропонуйте учням виготовити макет такої машини із картонних коробок, кольорового паперу тощо.

Матеріали для дітей. Додаток 7.

1.

2.

3.

4.

ІХ. Рефлексія. Підведення підсумків

- Дайте можливість учням похвалитися своїми досягненнями в галузі конструювання автомобілів.
- Підсумуйте разом із учнями, як людина використовує транспорт у своєму житті? Як транспорт впливає на забруднення навколишнього середовища? Яким повинен бути транспорт, щоб він не забруднював повітря?

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

Узагальнена таблиця

20

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч. Привітання. Новини дня. Оголошення теми дня	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 4.4-6
		Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)	2 МОВ 1.1-2
		Бере на себе роль у рухливих іграх або сюжетно-рольових іграх; використовує специфічні для ролі жести, рухи	2 МОВ1.7-4
II.	Робота в малих групах. Колаж «Транспорт моєї місцевості». Обговорення.	Створює в групі прості медіапродукти (стіккер, колаж тощо) з допомогою вчителя/вчительки, враховує мету й аудиторію	2 МОВ 3.1-4
		Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)	2 ПРО 2.1-1
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 4.4-6
		З допомогою дорослих та самостійно виконує знайомі технологічні операції з конструкційними матеріалами (використання паперу, ниток, тканини, природного матеріалу, пластиліну, плоских матеріалів та ін.)	2 ТЕО 4.1-2
		Дотримується безпечних прийомів праці під час використання інструментів та пристосувань	2 ТЕО 2.1-1
III.	Створення правил гарного пасажирів. Пам'ятка пасажирів	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)	2 МОВ 1.1-2
		Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1.2-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
		Читає вголос короткі тексти, складені з 3 - 4 речень. Інтонує кінець речення, враховуючи наявний розділовий знак (крапка, знак питання, знак оклику)	2 МОВ 2.2-2

IV. Доповнення Правил гарного пасажера. Безпека пасажера	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
	Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1.2-1
	Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
	Використовує інформацію, отриману з відомих мені та запропонованих іншими джерел (книги, фільми тощо)	2 ПРО 2.1-1
	Розрізняє основні знаки та символи дорожнього руху	2 СЗО 2.4-3
	Читає вголос короткі тексти, складені з 3 - 4 речень. Інтонує кінець речення, враховуючи наявний розділовий знак (крапка, знак питання, знак оклику)	2 МОВ 2.2-2
V. Гра «Заборонено – дозволено»	Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1.7-1
	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось)	2 МОВ 1.1-2
	Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
VI. Мовна гра «Використай слова»	Записує слова з вивченими буквами, вимова і написання яких збігається	2 МОВ 3.1-1
	Записує короткі речення (3 – 4 слова з вивченими буквами), пишучи перше слово з великої букви і використовуючи в кінці речення відповідний розділовий знак	2 МОВ 3.1-1
VII. Розв'язування завдань та конкретних життєвих проблем, описаних у математичних задачах	Оперує числами в межах 20, розв'язуючи різні життєві проблеми	2 МАО 3.3 – 1
	Позначає час на зображенні /макеті циферблату годинника зі стрілками	2 МАО 1.3 – 3
	Оперує грошима, здійснюючи покупки у крамницях (справжніх та уявних)	2 МАО 3.3 – 4
	Надає допомогу тим, хто її потребує, і висловлює вдячність за підтримку	2 ГІО 7.2 – 2
	Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1.7 - 1
VIII. Гра «В автобусі»	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
	Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
	Бере на себе роль у рухливих іграх або сюжетно-рольових іграх; використовує специфічні для ролі жести, рухи	2 МОВ 1.7-4

	Відтворює репліки персонажів	2 МОВ 1.7-5
	Розповідає про власні почуття та емоції від прослуханого висловлення (казка, вірш, розповідь про події з життя або) або побаченого (про спостереження за чимось /кимось)	2 МОВ 1.8-1
	Встановлює дружні стосунки з дітьми своєї та іншої статі	2 СЗО 1.4-1
	Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1.7-1
ІХ. Робота з текстом/ медіатекстом. Читання/ слухання уривку оповідання Ніни Найдич «Василь Тимофійович мандрує»	Обговорює зміст усного медіаповідомлення, розповідає, про що йдеться в ньому	2 МОВ 1.4-4
	З увагою сприймає усні репліки й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
	Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 7.2-3
	Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось / кимось)	2 МОВ 1.1-2
	Досліджує особливості порівняння	2 МОВ 2.2-7
Х. Підведення підсумків. Закінчення колажу «Транспорт моєї місцевості»	З увагою сприймає усні репліки й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
	Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 7.2-3
	Демонструє іншим результати власної діяльності	2 ТЕО 1.5-1

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

I. Ранкова зустріч

1. Привітання

Привітайтеся в колі рядками віршика-гри Тетяни Мельник:

У колі

У колі ми зібралися: *(рукою обводимо коло)*

Ось – ти , ось – я! *(показуємо на того, хто напроти, і на себе)*

Праворуч, ліворуч – велика сім'я. *(показуємо на сусідів праворуч та ліворуч)*

А хто тут із нами? *(рукою обводимо коло)*

Яке твоє ім'я? *(усі діти одне за одним називають свої імена)*

Привіт! Привіт! *(махаємо рукою чи обираємо інший жест для вітання)*

Ось – ти, ось – я! *(показуємо на того, хто напроти, і на себе)*

Нам добре, нам весело: *(рукою обводимо коло)*

ось – ти, ось – я! *(показуємо на того, хто напроти, і на себе)*

Ми в колі усі разом, як дружна сім'я. *(вигадуємо разом жести дружби)*

А хто тут із нами? Яке твоє ім'я? *(рукою обводимо коло)*

Привіт! Привіт! *(махаємо рукою чи обираємо інший жест для вітання)*

Ось – ти, ось – я!

(Хрестоматія дитячої української літератури. 1-2 кл.)

2. Новини дня

Помічник вчителя (учень) подає інформацію за допомогою піктограми або шаблону про дату дня, назву тижня, погоду, кількість присутніх.

3. Оголошення теми дня

Сьогодні ми **дослідимо** види транспорту нашої місцевості і з'ясуємо, як бути гарним пасажиром.

II. Робота в малих групах. Колаж «Транспорт моєї місцевості».

Обговорення

1. Запропонуйте учням роздивитися малюнки / фотографії з журналів (метро, автобус, трамвай, таксі, мікроавтобус, пасажирський літак, пасажирський поїзд) і скласти у групах колаж «Транспорт моєї місцевості».

Попросіть учнів залишити вільне місце на аркуші, бо роботу над колажем вони зможуть закінчити наприкінці обговорення проблеми.

2. Проведіть обговорення за запитаннями:

- Який транспорт можна назвати громадським? Чому?
- Який громадський транспорт є там, де ти живеш?

- Чи користуєшся ти транспортом, щоб дістатися до школи? Якщо так, яким?
- Як називаються люди, які користуються транспортом?
- Де потрібно чекати на транспорт?

3. Запропонуйте поміркувати, у яких ролях перебувають учні щодо кожного виду транспорту (пасажир – пішохід – той, хто керує транспортним засобом: велосипедом, самокатом, санчатами тощо).

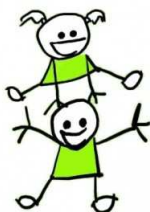
III. Створення правил гарного пасажирів. Пам'ятка пасажирів

24

- На основі ілюстрації журналу «Джміль» (№4, 2017 р.) «Нечемний автобус» та цікавих віршиків *Любові Яковенко* про тварин-пасажирів разом з учнями обговоріть і створіть у групах Правила гарного пасажирів.
- Попросіть учнів записати ці правила за допомогою слів, піктограм у «Пам'ятку пасажирів».

Завдання для дітей:

Біп-біп! Вулицею прямує автобус, а в ньому чимало пасажирів: і вовчик, і свинка, і заєць, і сороки... Прочитайте віршики про них та поміркуйте, чи хотілося б вам їхати у такому автобусі. Поміркуйте, чи не буваєте часом ви самі такими нечемними пасажирів.

Матеріали для дітей. Додаток 8.

Віршики для слухання або читання

Свинка в автобусі

На сидіння всілась свинка,
Зручно примостивши спинку.
Поряд дід старий стоїть –
У руках кийок тремтить.
Паця очі відвела,
Книжку з сумочки взяла...
Місцем поступився лось –
Літній сам, та довелось.
Чи почервоніла свинка?
Нам не видно крізь сторінку.

Всюди плями

У салоні тісно дуже,
Та ведмедика байдуже.
Він цукорочки ковтає,
Ще й морозиво тримає.

Крап – і пляма на руці.
Крап – прикрасила штанці.
Крап – сорочку лисенятка.
Крап – рюкзак у вовченятка.
Та й в самого ведмежати
Геть до всього липнуть лапи.

Чим хизувався вовк?

Вовк в автобус залетів,
На сидіння швидко сів.
Із кишені ручку взяв,
Все, що міг, розмалював.
Усміхнувся, а потім змовк.
Написав: «Тут їхав вовк».
Ще й сказав: «Я – молодець,
Вовк – художник і митець.

А хто «заєць»?

Зайчик наш зібравсь до бабці.
Застрибнув в автобус вранці.
За проїзд він заплатив
І на звичне місце сів.
Поряд вовк біля віконця,
Очі мружить він від сонця.
Аж водій оголосив.
– Хтось із вас не заплатив.
«Зайцю», швидко зізнавайся!
Як же зайчик наш злякався.
– Ось, у мене є квиток...
«Зайцем» виявився вовк.

Чому у пасажирів в'януть вуха?

– Я в автобусі, сестричко,
– В телефон кричить лисичка.
– Тут машини за віконцем.
Киця ніжиться під сонцем.
Кіт везе когось гостинці.
Вовчик вийшов на зупинці...
Й знову в трубку. – Гей, привіт!
Так кричить на всенький світ,
Що від тої щебетухи
В пасажирів в'януть вуха.

Матеріали для дітей. Додаток 9.

26

Нечемний автобус

Білі-білі вулицю грімє автобус, а в жему чимало пасажирів: і мамки, і сестри, і дідьки, і сороки. Прочитайте віршики про них та пошукуйте, чи хотілось б вам їхати у такому автобусі. Згадайте, чи не будуть цим самим таким нечемним пасажиром.

Свинка в автобусі
На окоцна волося свинка,
Зелено примостивши олівку.
Поряд дід старий сунує —
У руках кийок тремтить.
Пляс оя вдала,
Книжку а сумочку вачка...
Миском поступила лось —
Летів сам, та довельося.
Чи помервнула свинка?
Нак не видно край окоцку.

Чому в збірці в'яниро бурка
— Я в автобусі, сестринко! —
В телефон ерміть лікочка. —
Тут машини всі виконили,
Кінь нікохтє під сонцем,
Хіт веде есмусь гостиний,
Воронк вийшов на вулицю...
Й автоу в трубіу.
— Гей! Преміт,
Так кричить на сонцьий світ,
Ще від той цибегути
В пасажирє в'януть вука.

Чим хизувався вовк
Вовк в автобус залета,
На сидення швидко оя,
В кишені ручку вде —
Все, що мот, розмалював!
Посмієся, а потім зибек.
Налієся: "Тут дав вовк!",
Ще й сказав: "Я — молодчик."
Вовк — худощавий і мисець!
— Чим хизуєся ти, брати?
Навчати — не вилковати!

Не забавжай водію
Дві сороки стривисли
Водіє тріпати на вуко.
— Тут у вас страшенно жарко!
Ідем ми до зоопарку.
Ой яке ж велике місто!
На дорогах, мабуть, троно?
Дорог і деля...
Аж ось.
Сталось небезпечне щось,
Бо водій відволікаєся,
У дорогу не відвільєся.
Й на черевній вачі став,
Добре, хоч загальмував!
Пасажирі розкопчили,
Наважрили скрекотили.
— Тися! — це Боденний рур!
Й ви усе залп'ятайте!
Водію не забавжайте!

Водій мяки
У балоні тисно дух,
Та відморозку байдуже.
Він цюкорожні естає,
Ще й морозиво зримає.
Кряп — і плама на руці,
Кряп — окрасова штаниці,
Кряп — борочку лобовика,
Кряп — рокизи у вочевинця.
Та й в самого відморозити
Геть до вакого лупнуть ланє.

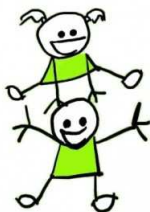
А хто "зайци"?
Зайчик мши зібрався до себе,
Застрибнув в автобус ервнці.
За кройд він вилетав
І на зайчє мисє оя.
Поряд вовк білє вїонця,
Очі муркють він від сонця.
Аж водій еспосив:
— Ухоо, і я вас не залпанє.
"Зайци", швидко зібравайтеся!
Всіх же зайчик наїз зібравайтеся!
— Ось, у мене є хитроць...
"Зайци" вилетові ервнці!

Тут був Вовк

Автори: Еренд Любє Якович,
Хубієвєк Марія Полковнєк

IV. Доповнення Правил гарного пасажиря. Безпека пасажиря

- Попросіть учнів опрацювати почергово й інші правила та записати їх за допомогою піктограм, позначок у «Пам'ятку пасажиря».

Матеріали для дітей. Додаток 10.

На зупинці

Очікуй автобус, трамвай, тролейбус на зупинці.
Не виходь на проїжджу частину вулиці.
Не грайся, не бігай на зупинці. Поводь себе спокійно.
Дбайливо стався до обладнання зупинки.

У салоні транспорту

У транспорті сиди або стій (якщо дозволено) у призначених для цього місцях, тримаючись за поручні або інше пристосування.

Під час пересування у транспорті, обладнаному паском безпеки, будь пристебнутим.

Попроси своїх батьків, щоб вони перевозили твоїх молодших братика чи сестричку у спеціальному дитячому кріслі.

Посадка у транспорт

Спочатку пропусти пасажирів, які виходять із транспорту, а потім уже заходь ти. Заходь спокійно, не штовхаючись, дотримуючись черги.

Пропусти вперед людей похилого віку, пасажирів з маленькими дітьми, людей з особливими потребами.

Вихід із транспорту

Не відкривай самовільно дверей.

Виходь обережно, не штовхаючись, дотримуючись черги.

Після виходу з автобуса швидше залиши проїжджу частину дороги.

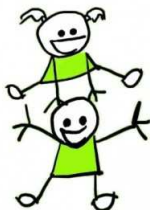
Правила переходу вулиці

Автобус і тролейбус завжди обходь ззаду, а трамвай – спереду, щоб бачити зустрічні рейки. Ще краще – почекай, доки транспорт від'їде, і ти зможеш спокійно оглядітись.

Після висадки з автобуса або тролейбуса необхідно дійти до пішохідного переходу або перехрестя і тільки там перейти дорогу.

Якщо ж переходу або перехрестя поблизу немає, то дочекайся, поки від'їде автобус або тролейбус і, переконавшись, що проїжджа частина вільна, можна перейти дорогу.

- Розгляньте знаки. Що вони означають?

Матеріали для дітей. Додаток 11.

V. Гра «Заборонено – дозволено»

- Попросіть учнів прореагувати на віршик словами «заборонено» чи «дозволено» відповідно до почутого.

І проспекти, і бульвари – всі шумливі в наші дні,
Ти проходи по тротуару лиш по правій стороні!
Пустувати тут, де люди, – ... (заборонено).
Стань взірцевим пішоходом! Це – ... (дозволено).
Як заходиш до трамвая, краще уперед пройди,
Не крутись, це заважає, стій спокійно чи сиди,
Їхать «зайцем» – знають всі – це – ... (заборонено).
А бабусі дати місце – це – ... (дозволено).
Якщо ти гуляєш десь там, бігаючи не забудь:
Переходиш перехрестя – особливим пильним будь.
Йти, коли червоне світло, – ... (заборонено).
Не зелене навіть дітям йти... (дозволено).

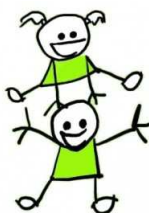
28

VI. Мовна гра «Використай слова»

- Запропонуйте учням придумати коротке усне оповідання про пригоду у трамваї, використовуючи слова на «Й»: йог, його, йод, йой. Запишіть ці слова великими літерами на дошці, підкресливши букву «й» після вказівки учнів.

VII. Розв'язування завдань та конкретних життєвих проблем, описаних у математичних задачах

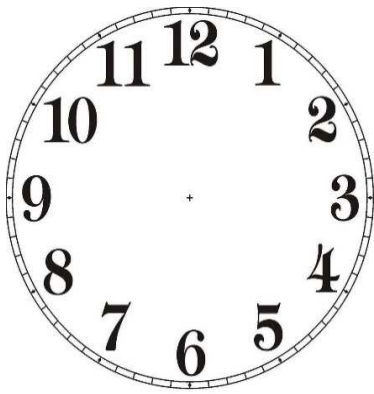
- Запропонуйте учням розв'язати конкретні життєві проблеми, застосовуючи власні стратегії виконання арифметичних дій.

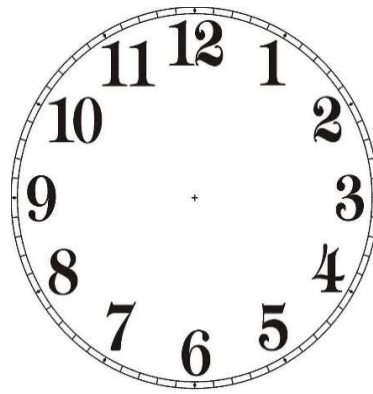
Матеріали для дітей. Додаток 12.

1. Поясніть учням, як читати цю таблицю на зупинках громадського транспорту.

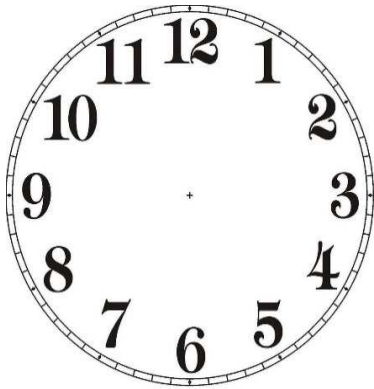
№ маршруту	Початок руху	Інтервал руху в хвилинах				Закінчення руху
		6-9	9-15	15-19	19-24	
10	6.00	просп. Чубаря - "Десна"				24.00
		3	6	3	6	

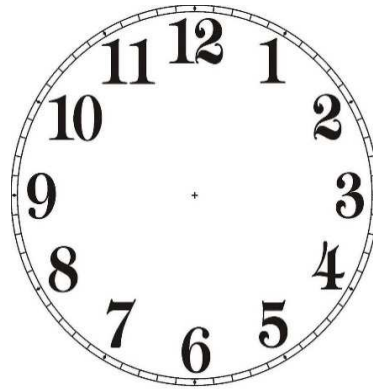
Познач початок руху автобуса

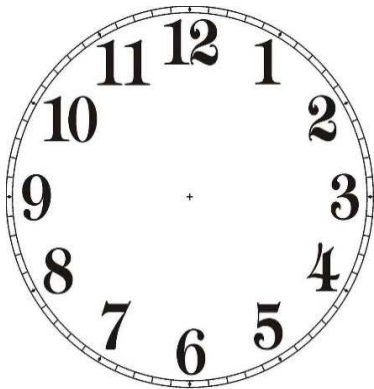
Познач закінчення руху автобуса

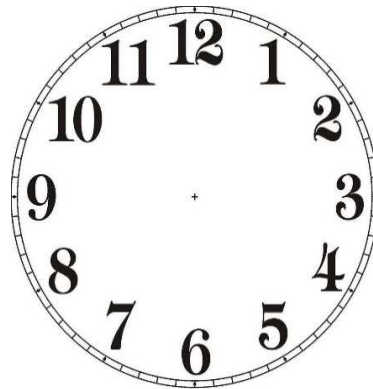
Познач інтервал руху 15 хвилин

Познач інтервал руху 10 хвилин

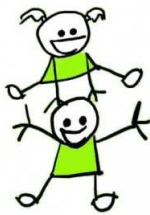

Познач інтервал руху 5 хвилин

Познач інтервал руху 20 хвилин

2. Чи можна купити для проїзду у транспорті квиток за 6 гривень, якщо маєш такі купюри (додаток 13)? Скільки квитків можна купити?

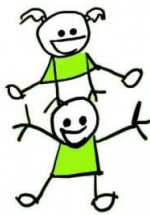

Матеріали для дітей. Додаток 13.

VIII. Гра «В автобусі»

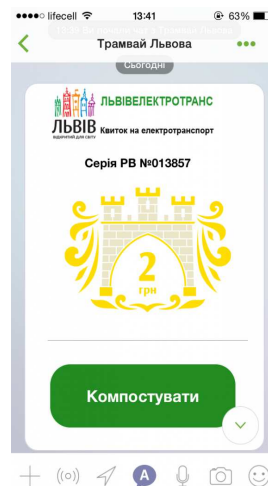
- Запропонуйте учням погратися в гру «В автобусі» з використанням умовних грошей й уживаних квитків або ж квитків із Додатку 14 (додайте тільки нумерацію місць). Розставте стільці парами із позначенням місць. Попросіть охочого учня бути кондуктором, іншого – водієм. Решта класу – пасажери, які мають завдання купити квитки для себе і своїх друзів-іграшок, знайти своє місце і проїхатися громадським транспортом, дотримуючись правил. Таємно попросіть двох охочих учнів зіграти роль «порушників» правил, щоб потім можна було обговорити поведінку «порушників».
- Обов'язково наприкінці гри наголосіть, що два учні, які порушували правила, були акторами, що справно виконали свою роль.
- Обговоріть усі проблеми – етичного, математичного, безпекового характеру, які вдалося розв'язати під час гри.

Матеріали для дітей. Додаток 14.

або

31

- Повідомте учнів, що колекціонування квитків з різних міст – гарне захоплення, тому хто ще не обрав, що хоче колекціонувати, може це зробити від сьогодні.

ІХ. Робота з текстом/ медіатекстом. Читання/ слухання уривку оповідання Ніни Найдич «Василь Тимофійович мандрує»

Джерело: <https://goo.gl/2J8MZ8> (розпочинати із 1 хв.15 сек.) або «Хрестоматія української літератури. 1-2 кл.», с. 65.

- Про які дивні створіння з вусами згадує кіт Василь Тимофійович?
- Чому троллейбуси подобалися котові? На що вони були схожі?
- Чому завдяки таким порівнянням ми краще уявляємо світ?
- На яких тварин вам схожі інші види транспорту?

Х. Підведення підсумків. Закінчення колажу «Транспорт моєї місцевості»

- Попросіть учнів поміркувати, чому проблема, яку було розглянуто сьогодні, така важлива?
- Запропонуйте закінчити колаж «Транспорт моєї місцевості» доклеюванням квитків та домальовуванням видів транспорту, можна з цікавими ідеями, які учні запозичили в Ніни Найдич (напр., троллейбус із котячими вусами).

Для чого потрібні правила дорожнього руху?

Узагальнена таблиця

№ з/п	Приклади навчальної діяльності	Очікувані результати учіння	Індекс очікуваного результату
I.	Ранкова зустріч. Привітання. Оголошення теми дня. Гра «Вогні світлофора»	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 7.2-3
		Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1.7-1
		Об'єднується з іншими дітьми у групу для навчання та гри	2 СЗО 4.4-6
		Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)	2 МОВ 1.1-2
		Виконує різні ролі в ігрових ситуаціях	2 ФЮ 3.1-3
		Оперує числами в межах 20, розв'язуючи різні життєві проблеми	2 МАО 3.3-1
II.	Робота в групах із великим обсягом інформації. Нотування за допомогою позначок, піктограм найважливіших ідей про правила дорожнього руху для «водіїв» і пішоходів	Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику	2 МОВ 1.7-1
		Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГЮ 7.2-3
		Сприймає монологічне висловлення (казку, вірш, розповідь про події з життя або про спостереження за чимось /кимось)	2 МОВ 1.1-2
		Представляє інформацію графічно, перетворює текст у схеми, малюнки, піктограми	2 МОВ 2.6-2
III.	Дослідження транспорту рідної місцевості. Екскурсія	Проводить (самостійно або в групі) прості спостереження / досліди	2 ПРО 1.4-1
		Розповідає про власні емоції, які виникають під час спостереження	2 ПРО 2.3-1
		Порівнює свої почуття та почуття інших людей в одній і тій самій ситуації	2 СЗО 3.3-4
		Розрізняє основні знаки та символи дорожнього руху	2СЗО 2.4-3
		Обирає свої дії як учасник дорожнього руху з найменшим ризиком	2 СЗО 2.3-2
IV.	«Щоденник вражень» про дослідження	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
		Ставить запитання до усного повідомлення й відповідає на запитання	2 МОВ 1.2-1

	Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3
	Відтворює піктограми за зразком	2 МОВ 3.1-1
	Записує короткі речення (3 – 4 слова з вивченими буквами), пишучи перше слово з великої букви і використовуючи в кінці речення відповідний розділовий знак	2 МОВ 3.1-1
V. Гра-лабіринт «Світлофор»	Уживає відповідну до ситуації спілкування (тематика тижня) лексику і несловесні засоби (жести, міміка тощо)	2 МОВ 1.7-1
	Демонструє вміння переміщувати об'єкти в заданих напрямках: справа наліво, зліва направо, згори вниз, знизу вгору	2 МАО 4.1-2
VI. Танграм «Пішохід»	Демонструє вміння переміщувати об'єкти в заданих напрямках: справа наліво, зліва направо, згори вниз, знизу вгору	2 МАО 4.1-2
	Демонструє іншим результати власної діяльності	2 ТЕО 1.5-1
VII. Рефлексія	З увагою сприймає усні репліки учителя й однокласників й доречно реагує на усну інформацію в діалозі	2 МОВ 1.1-1
	Уважно вислуховує думку співрозмовника, висловлює свій погляд, шануючи гідність інших	2 ГІО 7.2-3

Для чого потрібні правила дорожнього руху?

I. Ранкова зустріч

1. Привітання

- Привітайтеся. Запропонуйте учням у колі продовжити речення, обираючи свою сьогоднішню роль у дорожньому русі відповідно до того, як добиралися учні до школи (пішохід/ пасажир/ «водій» велосипеда, самоката чи санчат).
- Після того, як кожна дитина розповіла про свою сьогоднішню роль, попросіть підняти руки «водіям» – а всім разом полічити їх. Потім нехай піднімуть руки пасажирів, а клас їх полічить, наприкінці нехай піднімуть руки пішоходи. Запитайте дітей, кого сьогодні найбільше? Кого найменше? На скільки?

2. Оголошення теми дня

- Попросіть учнів відгадати загадки. На підставі відгаданих загадок запропонуйте учням спрогнозувати, яку проблему вони будуть досліджувати.

Тротуаром йдуть малята,
Жваві хлопчики й дівчата.
Не кричать і не пустують –
Дуже ввічливо крокують.
Симпатичні всі на вроду
Наші дітки – ...
(Пішоходи)

На дорозі звір лежить:
Весь у смужку, ніби спить.
У степу він народився,
А у місті нам згодився.
Цього звіра звати «зебра»,
В нього є смугасті ребра.
Знає кожний пішохід –
Це безпечний ...
(Перехід)

Різні скельця є у мене:
Червоне, жовте і зелене.
Можу ними я сказати:
«Йти», «Стояти», «Зачекати».
(Світлофор)

- Повідомте, що роль пасажирів ми вже досліджували, а сьогодні черга на інші важливі ролі – «водія» і пішохода.

3. Гра «Вогні світлофора»

У грі всі діти – «пішоходи». Коли вчитель показує на «світлофорі» жовте світло, то всі учасники готуються до руху, коли «запалюється» зелене світло – можна йти; при червоному світлі – усі завмирають на місці. Хто помилився, вибуває з гри.

II. Робота в групах із великим обсягом інформації. Нотування за допомогою позначок, піктограм найважливіших ідей про правила дорожнього руху для «водіїв» і пішоходів

1. Дізнайтеся в дітей, щодо яких видів транспорту вони виконують роль «водія» на безпечних майданчиках? (велосипед, самокат, санчата, лижі, ковзани, борд, ролики тощо).
2. Попросіть послухати кілька віршиків, щоб сформулювати правила для дітей-«водіїв» і пішоходів. Читаючи, зацентуйте голосом на найважливішому у правилах дорожнього руху.
 - Порадьте учням, як, слухаючи довгі фрагменти тексту, не забути найважливішого. Запропонуйте в малих групах придумати позначки/ піктограми до кожного вірша. Важливо, щоб ці позначки потім допомогли відтворити основні ідеї почутої інформації.
 - Попередьте, що після кожного віршика дасте дітям вдосталь часу, щоб обговорити його у групах, запропонувати можливі піктограми /позначки і намалювати їх на окремому аркуші паперу.

Усі тротуаром проходили справа,
Та правила руху порушила гава:
Ішла вона зліва, назустріч слонові;
– Кар-кар! Розтоптав мені ногу до крові!
А зайчик до неї: – От гава смішна!
Мабуть, величенька вага у слона.
По правому боці ходжу я до школи,
Мені не наступлять на ноги ніколи!

Скрипить під санчатами сніг у дворі,
Де гірку зробили для всіх школярі.
А ці неслухняні зайча й лисеня,
По вулиці прямо летять навмання.
– Ой лишенько! Колія! Сани спиняй! –
Та їх не зупиниш, – спинився трамвай.
Водій докоряє: – Та знає ж це кожний:
На вулиці, діти, кататись не можна!

Дорога відкрита туди і сюди,
Та тільки, шофере, уважно гляди! –
В страшну небезпеку потрапила гава,
Де мчали машини і зліва, і справа.
А цей пішохід – вам відомий ведмідь –
На знак «Перехід» з ведмедятком спішить.
Бо там, де указані нам переходи,
Ідуть через вулицю всі пішоходи.

У качечки овочі є у торбині,
Ще треба купити пшона в магазині.
Спиня вона внука: – Отут перехід,
Але поспішати при цьому не слід.
Поглянь, каченятко, спочатку наліво:
Пропустим машину – і підем сміливо.
А серед дороги, де стали зайці,
Ми спинимось теж на отім острівці.
Поглянем направо: немає машин? –
І підем собі за пшонцем в магазин.

У полі немає ніде тротуару,
І гава пішла по шосе до базару,
Іде собі шляхом по правому боці.
І треба ж такій приключитись мороці!
Попутна машина її зачепила,
Крильце зламала і кошик розбила.
А зайчик гукає: – Я зліва іду!
І стрічку спеціальну на руку вдягнув,
Тому і машина мене не штовхне:
Водій обмине, бо побачить мене.

На розі, де кожен трамваю чекає,
Читаєм табличку: «Зупинка трамваю».
Стоїть кенгуру на новім тротуарі –
Це мама з маленьким синочком у парі.
А гава трамвай на дорозі чекала,
Іще й чемодани свої розіклала.

Спинився тролейбус під номером п'ять.
До виходу всі пасажери спішать.
Лиш гава-роззява одна метушиться:
Вона біля входу штовхнула лисицю,
Ударила дзьобом у лоб їжака.
– Куди ти, колючий? З дороги! – гука.
Та лапою гаву спиняє ведмідь:
– Заждіть, громадянко, хвилину заждіть.
Щоб знали надалі, де «Вихід», де «Вхід»,
Вам штраф заплатить за порушення слід!

Трамвай зупинився, і всі, що зійшли,
Попереду звично вагон обійшли.
А гава шодуху метнулась назад
І знову, як бачте, попала не в лад.
Зустрічний трамвай тут зупинки не має,
Він далі маршрутом своїм поспішає.
Ведмедик-водій заревів на ходу:
– Куди ти, пташино? Влетиш у біду! –
І зайчик їй каже: – Ей, гаво, стривай!
Попереду треба обходить трамвай!

Спинився автобус, а поряд – таксі.
Обходять їх ззаду перехожі усі.
А гаву-роззяву тут кожен впізна.
Поперед машини скаче вона.
Закаркала слізною, побігла шодуху...
Соромся! Забула ти правила руху!
Машину, що стала попереду тебе,
Завжди тільки ззаду обходити треба!

Усі з ковзанами пішли на льодок,
На річку, де чистий, гладенький каток.
Чого ж на дорозі зайці-пустуни?
Схотіли з «гачком» покататись вони.
Позаду машини висять на гачках:
Машина гальмує – чоло в синяках.
І ви на шляху не шукайте утіхи, –
Ця втіха, малята, кінчається лихом!

За матеріалами: Грицько Бойко. Гава-роззява.

Велосипед

Маю я велосипед!
Поспішаю уперед –
Натискаю на педалі:
Нумо, швидше! Нумо, далі!

Кури, гуси і коти,
Розбігайся хто куди!
Повороти дуже вдалі!
Нумо, швидше! Нумо, далі!

От причепа, от пристав!
Не злякаєш: “Гав! Гав! Гав!”
Аж у вухах вітер свище:
Нумо далі! Нумо швидше!

Аж каміння з-під коліс!
От я майстер! Вище ніс!
Хто сказав, що я малий ще?
Нумо далі! Носа вище!..

Як це сталось?..
Що за диво?..
Чом я носом у кропиві???

Автор: [olesyav](http://www.olesyav.com)

Джерело: <http://www.poetryclub.com.ua/getpoem.php?id=358966>

- Обговоріть разом те, що зобразили і відтворили у бесіді діти кожної групи. Одна група може представляти один віршик і т. д.
- Ще раз наголосіть на кожному правилі, яке представлено у віршику.

III. Дослідження транспорту рідної місцевості. Екскурсія

- Оголосіть, що після опрацювання Пам'ятки пасажира та правил дорожнього руху учні готові не просто до екскурсії, а до дослідження транспорту рідної місцевості. Запропонуйте дітям у рамках дослідження виконати такі завдання:

38

1. Поспостерігайте, які види транспорту працюють у рідному населеному пункті/ мікрорайоні. Який транспорт ви бачили найчастіше, який рідко? Чи є особливі види транспорту в населеному пункті? Чи транспорт безпечний і чи шкодить природі?

2. Дослідіть дорожні знаки, які містяться у мікрорайоні/ у близькому довкіллі, що особливо важливі для пасажирів, пішоходів, велосипедистів.

3. Під час поїздки у громадському транспорті купіть квиток, з'ясуйте, чи його потрібно компостерувати і зробіть це. Поспостерігайте, чи діють люди за Правилами гарного пасажира і чому так чинити ввічливо і безпечно?

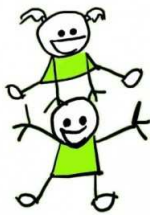
- Після екскурсії-дослідження запропонуйте учням відпочити і поділитися враженнями від досліджуваного матеріалу.

IV. Щоденник вражень про дослідження

- Враження від дослідження пропонуємо записати у вигляді «Щоденника вражень». Діти можуть писати будь-яким способом (олівцями, фломастерами, кольоровими ручками та ін.), малювати, створювати піктограми до теми. Час на рефлексію – 10 хв. (Бажано такий вид діяльності пропонувати щоденно, його мета – вправлятися у висловленні власної думки).

V. Гра-лабіринт «Світлофор»

- Допоможіть привезти будівельні матеріали вантажівці, пам'ятаючи про правила дорожнього руху.

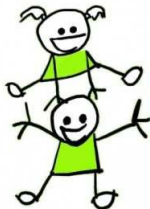

Матеріали для дітей. Додаток 15.

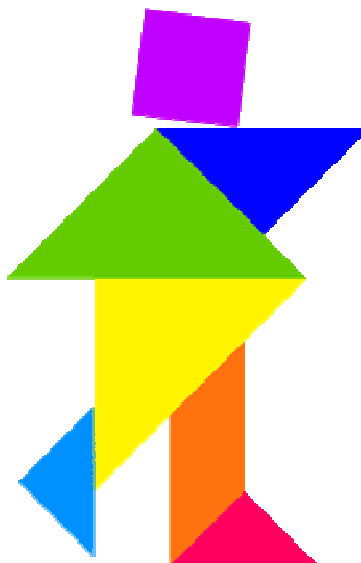

VI. Танграм «Пішохід»

- Запропонуйте учням створити задану форму (силует пішохода) з використанням всіх семи танів.

Матеріали для дітей. Додаток 16.

VII. Рефлексія

- Попросіть учнів поділитися враженнями про те, що їм найбільше сподобалося, що викликало труднощі.
- Запропонуйте назвати вид транспорту, який починається на ту саму літеру, що і ім'я учня. Нехай діти пофантазують і закінчать речення:

Сьогодні я поїду додому ... машиною (Марійка)/ поїздом (Петрик)/ велосипедом (Вадим)/ на ... коні (Катя).

Назви транспортних засобів можуть бути також смішними і нереалістичними, наприклад, поїду на ... мітлі/ на килимі/ на дивані/ на йоржику/ на вінику тощо.

Матеріали для дітей

Які є види транспорту?

Додаток 1

42

Які є види транспорту?

Додаток 2

	101
	102
	103

Які є види транспорту?

Додаток 4

Перший велосипед, 1817 р.

Перший двоколісний транспортний засіб створив Карл Драйз. Він мав лише кермо і сидло. Вмощуючись на ньому, людина торкалася ногами землі.

Перший поїзд (паротяг), 1804 р.

Перший у світі паровоз на рейках створив англієць Річард Тревітік. Цей паровоз використовували як локомотив для вагонеток.

Перший автомобіль, 1885 р.

У першого автомобіля Карла Бенца було три металевих колеса. Його приводив в рух бензиновий двигун, розміщений між двома задніми колесами. Автомобіль отримав назву «Мотоваген»

Перший трамвай (конка), 1807 р.

Вагони першого трамваю приводили в рух коні. Для обслуговування одного трамвайного вагона було потрібно до 10 коней. В Україні перший кінний трамвай з'явився у Львові.

Перший літак, 1903 р.

Першим літаком, що зміг самостійно відірватися від землі та зробити горизонтальний політ, став «Флаєр». Його побудували брати Райт. «Флаєр» протримався у повітрі 1 хвилину.

Перший батискаф, 1948 р.

Перший у світі батискаф сконструював швейцарський вчений Огюст Пікар. Батискаф із двома людьми занурився на глибину 25 м.

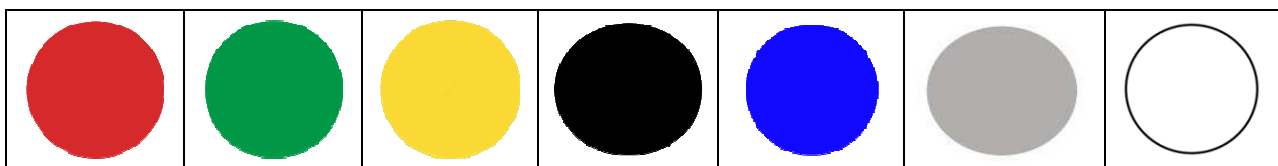

Які є види транспорту?

Додаток 5

46

Які є види транспорту?

Додаток 6

47

На скільки більше?

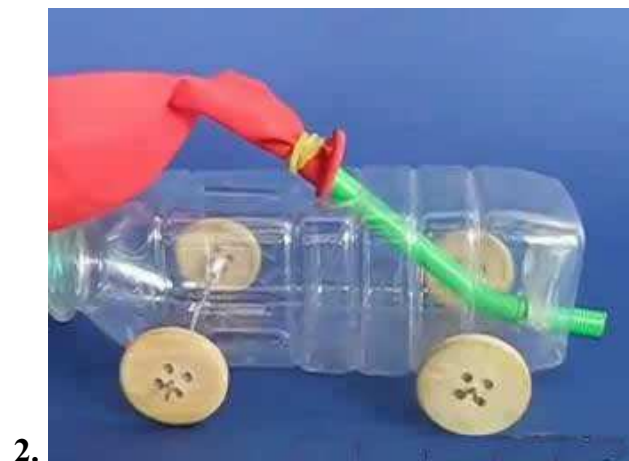
Розв'язання. = ().

Відповідь. На машини більше.

Які є види транспорту?

Додаток 7

48

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

Додаток 8

Свинка в автобусі

На сидіння всілась свинка,
Зручно примостивши спинку.
Поряд дід старий стоїть –
У руках кийок тремтить.
Паця очі відвела,
Книжку з сумочки взяла...
Місцем поступився лось –
Літній сам, та довелось.
Чи почервоніла свинка?
Нам не видно крізь сторінку.

49

Всюди плями

У салоні тісно дуже,
Та ведмедику байдуже.
Він цукорочки ковтає,
Ще й морозиво тримає.
Крап – і пляма на руці.
Крап – прикрасила штанці.
Крап – сорочку лисенятка.
Крап – рюкзак у вовченятка.
Та й в самого ведмежати
Геть до всього липнуть лапи.

Чим хизувався вовк?

Вовк в автобус залетів,
На сидіння швидко сів.
Із кишені ручку взяв,
Все, що міг, розмалював.
Усміхнувся, а потім змовк.
Написав: «Тут їхав вовк».
Ще й сказав: «Я – молодець,
Вовк – художник і митець.

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

Додаток 8 (продовження)

А хто «заєць»?

Зайчик наш зібравсь до бабці.
Застрибнув в автобус вранці.
За проїзд він заплатив
І на звичне місце сів.
Поряд вовк біля віконця,
Очі мружить він від сонця.
Аж водій оголосив.
– Хтось із вас не заплатив.
«Зайцю», швидко зізнавайся!
Як же зайчик наш злякався.
– Ось, у мене є квиток...
«Зайцем» виявився вовк.

Чому у пасажирів в'януть вуха?

– Я в автобусі, сестричко,
– В телефон кричить лисичка.
– Тут машини за віконцем.
Киця ніжиться під сонцем.
Кіт везе комусь гостинці.
Вовчик вийшов на зупинці...
Й знову в трубку. – Гей, привіт!
Так кричить на всенький світ,
Що від тої щебетухи
В пасажирів в'януть вуха.

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

Додаток 9

Сподіваюсь, що ви любите читати і писати.
Урадує мене, якщо ви будете читати.

Нечемний автобус

Білі-білі! Вулицю преїде автобус, а в ньому сидять пасажири: і вовки, і свинки, і лисиці, і крокоди. Прочитайте вірш про них та пошукайте, які хитрощі є в цих іграх у такому автобусі. Згадайте, чи не бувають іношею ви самі такими нечемними пасажирами.

Свинка в автобусі
На сидінні волосся свинки,
Золото прикрасивши олівцем.
Поряд дід старий стоїть —
У руках кийок тремтить.
Ласті очі відвалила,
Книжку в сумочці валила.
Мовим поступовий лок —
Ліній сам, та довголось.
Чи помервоніла свинка?
Нам не видно крок опоруку.

Чому в збірці в'януть буки
— Я в автобусі, сестринко! —
В телефоні єрять листочки. —
Тут машини за вікнами,
Куди ніхто не під сонцем,
Кіт веде когось гостинця,
Вовчик вийшов на вулицю...
Й автобус в трубку.
— Гай! Провіт!
Так кричить на осонний світ,
Що від тєї дабетузи
В пасажири в'януть буки.

Чим живувалася вовк
Вовк в автобус залетів,
На сидінні швидко сів,
І кишень руку ввів —
Все, що мів, розмалював!
Помовив, а потім змолк,
Написав: "Тут був вовк!",
Ще й сказав: "Я — молодчик."
Вовк — худощавий і митиць!
— Чим живувалася ти, брате?
Навчати — не вмієшати!

Не завлякай вогню
Дні сорочок страсотили
Вогні тріщать на вуко:
— Тут у вас страшенно жарко!
Ідем ми до зоопарку,
Ой яке ж велике місто!
На дорогах, мабуть, коно?
Далеко їдемо...
Аж ось,
Сталось небезпечне щось,
Бо вогні відволкаєся,
У дорогу не відвалився
Й на червоній вогні став.
Добре, хоч загальмував!
Пасажири поспішили,
Пасажири розпостіли,
Наварили скреготу:
— Тиша — це безпечний рух!
Й ви усі зашмигтайте!
Вогню не завлякайте!

Всюди плями
У салоні темно дуло,
Та відморозку байдуже.
Він цілючий кривав,
Ще й морозиво тремить.
Крат — і пляма на рум,
Крат — прикрасила штани,
Крат — борочку лисиню,
Крат — рожеві у вовниці,
Та й в самого відморозки
Геть до вогню летувуть плями.

А хиті "зайці"?
Зайчик наш зібрався до себе,
Загорінув в автобусу вранці,
За крова він залетів,
І на землі мовив сів.
Поряд вовк білий вкочив,
Очі керюють він від сонця,
Аж водій огосномив.
— Хтось із вас не залетів,
"Зайці", швидко зірвайтесь!
Як же зайчик наш злізався?
— Ось, у мене є записки...
"Зайцем" вкочився вовк!

Автори: Ірина Анатоліївна Сидорова,
Художник: Марія Поліщук

18 © Даша, 2018 19 © Даша, 2018

51

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

Додаток 10

На зупинці

Очікуй автобус, трамвай, тролейбус на зупинці.
Не виходь на проїжджу частину вулиці.
Не грайся, не бігай на зупинці. Поводь себе спокійно.
Дбайливо стався до обладнання зупинки.

52

У салоні транспорту

У транспорті сиди або стій (якщо дозволено) у призначених для цього місцях, тримаючись за поручні або інше пристосування.
Під час пересування у транспорті, обладнаному паском безпеки, будь пристебнутим.
Попроси своїх батьків, щоб вони перевозили твоїх молодших братика чи сестричку у спеціальному дитячому кріслі.

Посадка у транспорт

Спочатку пропусти пасажирів, які виходять із транспорту, а потім уже заходь ти.
Заходь спокійно, не штовхаючись, дотримуючись черги.
Пропусти вперед людей похилого віку, пасажирів з маленькими дітьми, людей з особливими потребами.

Вихід із транспорту

Не відкривай самовільно дверей.
Виходь обережно, не штовхаючись, дотримуючись черги.
Після виходу з автобуса швидше залиши проїжджу частину дороги.

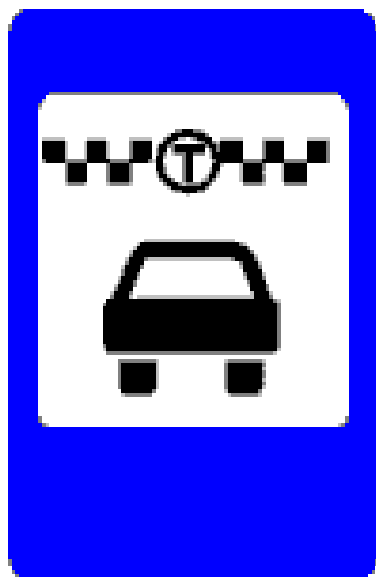
Правила переходу вулиці

Автобус і тролейбус завжди обходь ззаду, а трамвай – спереду, щоб бачити зустрічні рейки. Ще краще – почекай, доки транспорт від'їде, і ти зможеш спокійно оглядітись.
Після висадки з автобуса або тролейбуса необхідно дійти до пішохідного переходу або перехрестя і тільки там перейти дорогу.
Якщо ж переходу або перехрестя поблизу немає, то дочекайся, поки від'їде автобус або тролейбус і, переконавшись, що проїжджа частина вільна, можна перейти дорогу.

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

Додаток 11

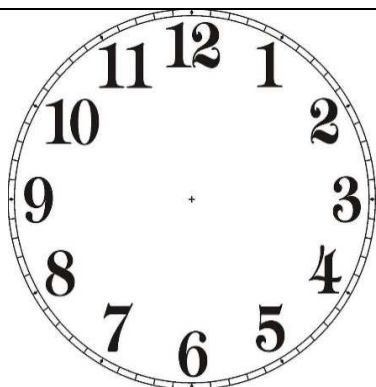

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

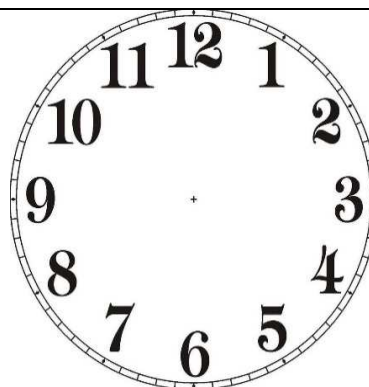
Додаток 12

№ маршруту	Початок руху	Інтервал руху в хвилинах				Закінчення руху
		6-9	9-15	15-19	19-24	
10	6.00	просп. Чубаря - "Десна"				24.00
		3	6	3	6	

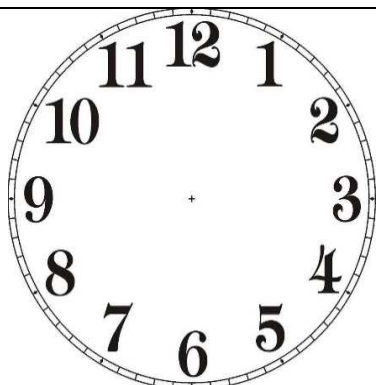
54

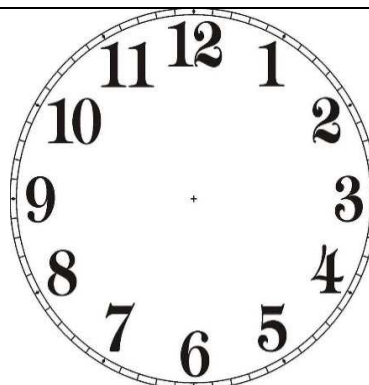
Познач початок руху автобуса

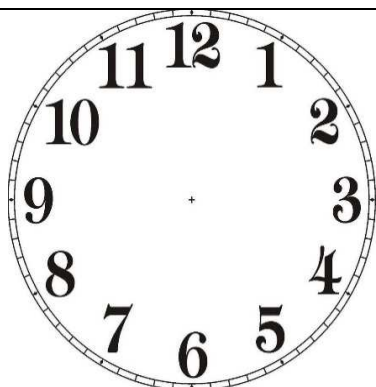
Познач закінчення руху автобуса

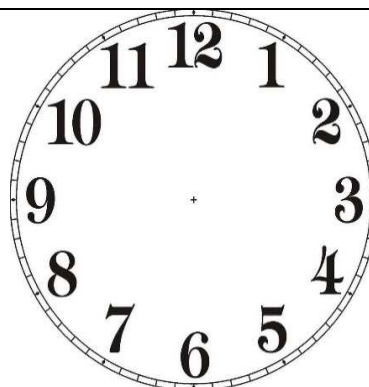
Познач інтервал руху 15 хвилин

Познач інтервал руху 10 хвилин

Познач інтервал руху 5 хвилин

Познач інтервал руху 20 хвилин

Транспорт моєї місцевості. Як бути гарним пасажиром?

Додаток 13

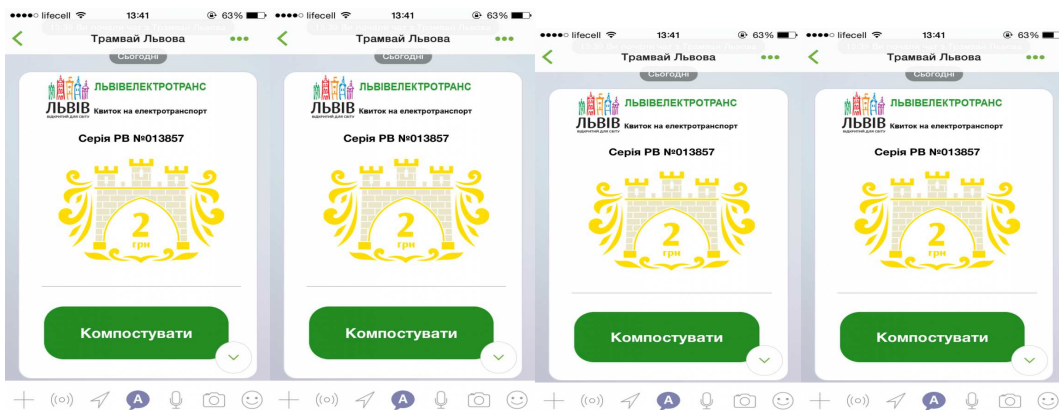
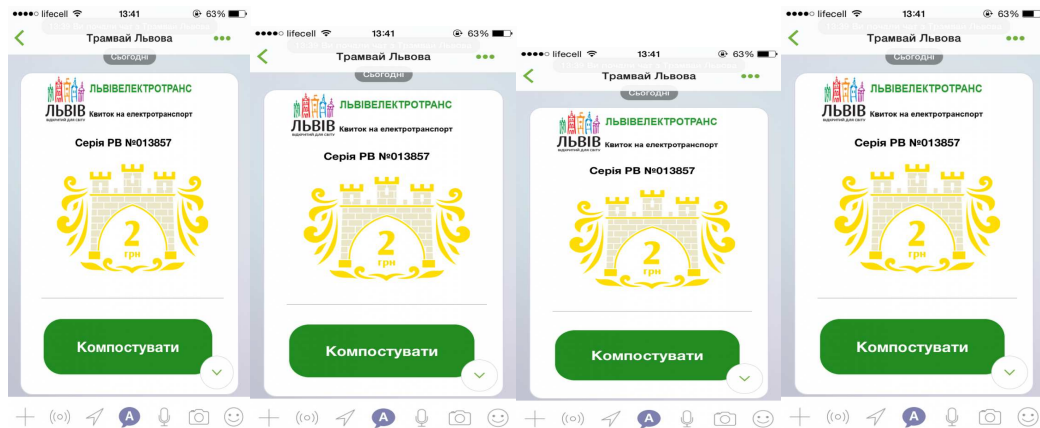
55

Для чого потрібні правила дорожнього руху?

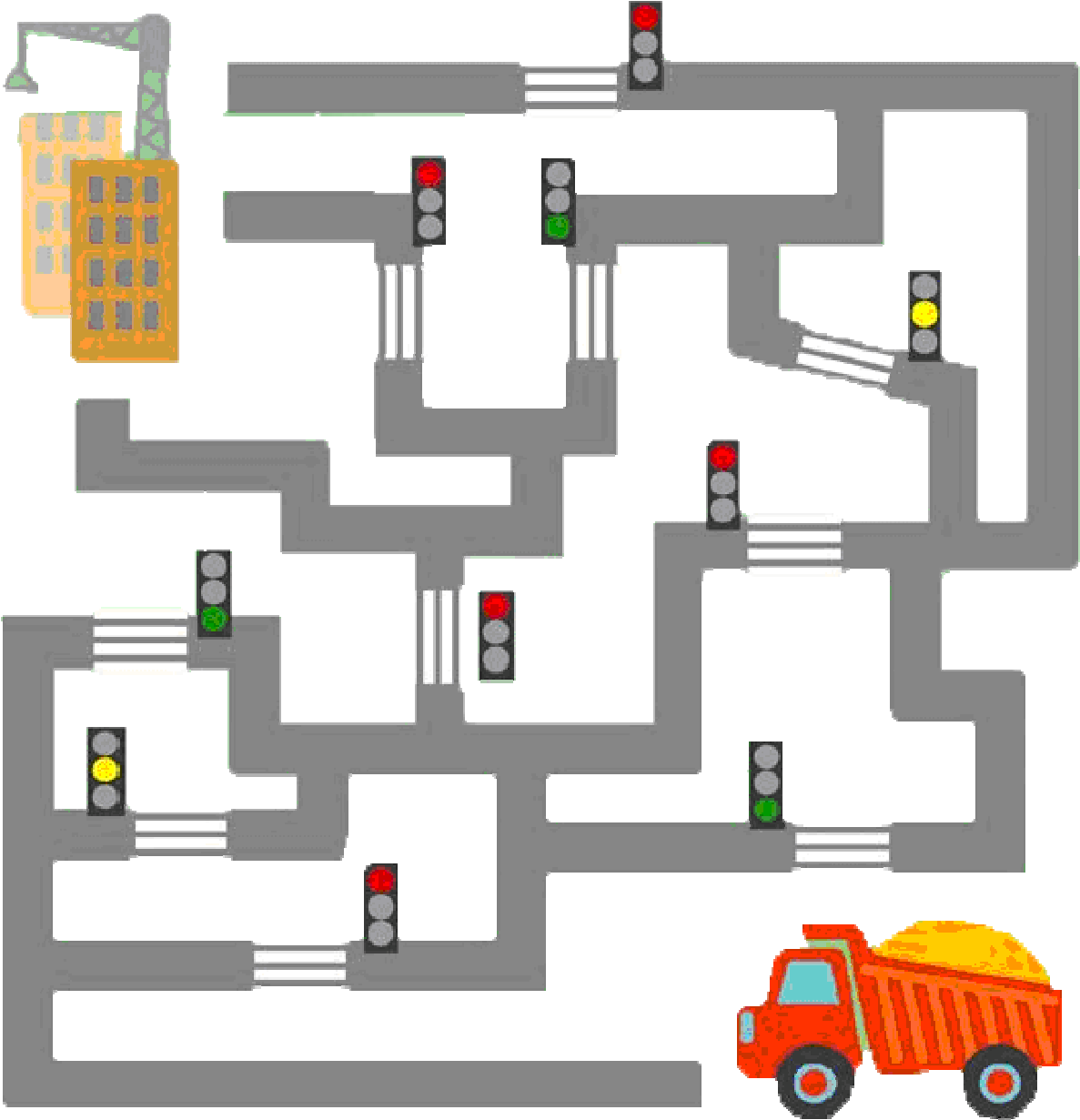
Додаток 14

56

Для чого потрібні правила дорожнього руху?

Додаток 15

Для чого потрібні правила дорожнього руху?

Додаток 16

58

